

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
АВТОМОБІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ТА ШЛЯХИ
ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-методичної конференції**

7–8 листопада 2013 р.

*Присвячується 80-річчю кафедри технології
машинобудування і ремонту машин ХНАДУ*

Харків
ХНАДУ
2013

Друкується за рішенням методичної ради Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, протокол № 1 від 25.09.2013 р.

Редакційна колегія

- Туренко А. М.* – ректор ХНАДУ, д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Транспортної академії України (голова оргкомітету)
- Гладкий І. П.* – перший заступник ректора ХНАДУ, к.т.н., професор, Заслужений працівник освіти України, академік Транспортної академії України (заступник голови оргкомітету)
- Богомолов В. О.* – заступник керівника Північно-східного наукового центру Транспортної академії України, д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Транспортної академії України (заступник голови оргкомітету)
- Сараєв О. В.* – декан автомобільного факультету ХНАДУ, к.т.н., доцент
- Бекетов Ю. О.* – декан факультету транспортних систем ХНАДУ, к.е.н., професор, академік Транспортної академії України
- Левтеров А. І.* – декан факультету мехатроніки транспортних засобів ХНАДУ, к.т.н., професор, член-кореспондент Транспортної академії України
- Бондаренко В. В.* – зав. кафедри педагогіки та психології професійної підготовки ХНАДУ, к.пед.н., професор, член-кореспондент Транспортної академії України
- Подригало М. А.* – зав. кафедри технології машинобудування і ремонту машин ХНАДУ, д.т.н., професор, академік Транспортної академії України
- Абрамчук Ф. І.* – зав. кафедри двигунів внутрішнього згоряння ХНАДУ, д.т.н., професор, академік Транспортної академії України
- Клименко В. І.* – зав. кафедри автомобілів ХНАДУ, к.т.н., професор, академік Транспортної академії України

Проблеми підготовки кадрів автомобільної галузі та шляхи їх вирішення: збірник матеріалів Міжнародної науково-методичної конференції, 7–8 листопада 2013 р. – Х. : ХНАДУ, 2013. – 252 с.

У збірнику представлено роботи науковців і практичних працівників з різних регіонів України і країн світу, в яких розглянуті можливі шляхи розв'язання сучасних проблем підготовки кадрів автомобільної галузі. Особливе місце серед робіт займають психолого-педагогічні, методичні проблеми та підвищення якості підготовки сучасних фахівців в автомобільній галузі.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців та керівників підприємств, а також аспірантів і студентів машинобудівних, транспортних та педагогічних спеціальностей.

ЗМІСТ

<i>Привітання кафедри технології машинобудування і ремонту машин з 80-річним ювілеєм від ректора ХНАДУ професора Туренко А.М.</i>	12
<i>Історична довідка кафедри «Технологія машинобудування і ремонт машин»</i>	12

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ

<i>Luis Manuel Cerdá Suárez, Wilmar Hernández Perdomo, Oleg Sergiyenko, Vera Tyrsa, Paolo Mercorelli. Best practices in Higher Education: Leadership of the Professor in the Classroom</i>	15
<i>Ляо Чайчжи, Штеймільер І.О. Про проблему адаптації іноземних студентів до навчання в українських вишах</i>	18
<i>Новиков И.А. Вопросы подготовки специалистов для транспортной отрасли в БГТУ имени В.Г. Шухова</i>	21
<i>Клименко В.И. Проблемные вопросы подготовки специалистов автомобильной отрасли</i>	23
<i>Дьяченко С.С. О различии понятий «прочность», «конструкционная прочность» и «конструктивная прочность»</i>	25
<i>Подригало М.А., Алёкса Н.Н. О необходимости пересмотра действующего образовательного стандарта подготовки бакалавра по направлению «Автомобильный транспорт»</i>	27

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ АВТОМОБІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

<i>Абрамов Д.В., Мещерякова М.Ю. Проблемы изучения инженерной компьютерной графики в школе и высшем учебном заведении</i>	28
<i>Артюх С.Ф., Литкина М.А. Системы автоматического контроля усвоения учебного материала в процессе проведения аудиторных занятий и корректировки качества их проведения</i>	29

Артьомов М.П. Основні напрямки пошуку знань у вивченні технічних дисциплін	31
Балагура О.О. Психологічні та моральні складові підготовки фахівців автомобільної галузі	33
Бондаренко В.В. Стратегічні завдання вдосконалення гуманітарної підготовки викладачів технічних ВНЗ України	34
Бугаєвська Ю.В. Корпоративна культура як аспект професійної підготовки у студентській спільноті майбутніх автомобілістів	36
Внукова Н.В., Ковальова О.М., Мірошніченко О.П. Методичні компоненти, за якими здійснюється екологічна освіта за галузями у вищій школі	38
Волобуєва С.В. Шляхи оптимізації психологічної науки в напрямі професійної підготовки кадрів автомобільної галузі	40
Горбачевская О.М. Тренинги как эффективный способ подготовки специалистов к трудовой деятельности	43
Гуліна М.С. Особливості педагогічної комунікації у навчальному процесі	44
Доброносова Ю.Д. Особливості впровадження медіаосвіти під час викладання філософських дисциплін майбутнім фахівцям автомобільної галузі	46
Догадайло Я.В., Левченко О.П. Комбинированный подход к оценке знаний студентов	48
Домановський А.М. «Упізнавання» й «пізнання себе» як головні принципи і стимули до вивчення гуманітарних дисциплін	50
Дубінін Є.О., Дубініна І.М. Студентські наукові конкурси як чинник підвищення якості підготовки кадрів автомобільної галузі	52
Захарчук В.І. Покращення якості підготовки бакалаврів за скороченим терміном навчання	54
Иванова Е.С. Культурологическая готовность к профессиональной деятельности преподавателей технических дисциплин глазами студента	55
Іслам А.В. Основні елементи розробки педагогічної моделі формування екологічної культури студентів – майбутніх спеціалістів автотранспортного профілю	56
Каслин Н.Д. Подготовка кадров отрасли в системе последипломного образования (ПДО)	57
Кашканова Г.Г., Кашканов А.А. Інноваційні форми та методи контролю знань з курсу вищої математики при підготовці фахівців автомобільної галузі	59

Кищун В.А. ВНЗ і ринок праці: точки перетину.....	61
Копитков Д.М. Проблеми підготовки майбутніх фахівців з організації перевезень і управління на автомобільному транспорті.....	63
Коробко А.І., Сударь В.П., Назарько О.О., Радченко Ю.А. Проблеми забезпечення якості освіти у ВНЗ	67
Костенко О.С. Особливості формування культурологічної компетенції у майбутніх інженерів-педагогів.....	68
Куць Н.Г. Підготовка фахівців у сучасній системі навчання	70
Ланских М.В. Психолого-педагогическая подготовка кадров автомобильной отрасли: принципы отбора содержания	72
Леоненко О.М., Савченков Б.В. Деякі пропозиції щодо організації навчального процесу за допомогою Light Pro	74
Лосева Е.И., Тархан Л.З. Педагогическая практика будущих инженеров-педагогов как обязательный компонент учебного процесса	75
Макаров В.А., Єфименко А.М., Макійов М.М. До питання використання наукових досліджень в навчальному процесі.....	77
Михнюк М.І. Самостійна робота як одна з форм розвитку пізнавальної активності майбутніх інженерів-педагогів	79
Молодан А.О., Тарасов Ю.В. ІТ–технології як засіб підготовки конкурентоспроможних фахівців для автомобільної галузі.....	81
Мороз И.И. О межпредметных связях в преподавании математики студентам технических университетов	83
Осташевский С.А., Полищук В.П. Показатели психофизиологического состояния в качестве индикаторов работоспособности водителя и успешности обучения вождению	85
Подригало М.А., Дудукалов Ю.В., Абрамов Д.В., Рибалко І.В. Інноваційна спрямованість підготовки кадрів для розвитку інтелектуальних виробничо-транспортних систем	87
Покотило В.Г., Назаров О.І., Цибульський В.А., Алексєйчик І.О. Вплив комп'ютеризації навчального процесу на ефективність підготовки кадрів автомобільної галузі.....	90
Поливанова А.Я. Создание моделей структуры информации.....	92
Полянський О.С. Підвищення якості підготовки сучасних спеціалістів використанням тестового контролю їхніх знань.....	93

Потанов Н.Н. Создание современных лабораторных комплексов для повышения качества образования.....	95
Прилуцька Л.А. Специфіка викладання дисципліни «Історія України» іноземним студентам у технічному ВНЗ.....	96
Разумовська Н.Р. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів	98
Резниченко М.А. Психологические реалии профессионализации студентов ВУЗа.....	100
Рижков М.М. Досвід викладання країнознавства для іноземних студентів підготовчого факультету ХНАДУ	102
Сабадаш В.В., Свидерский А.А. Эргономическая подготовка студентов УИПА в условиях внедрения образовательных стандартов	104
Сіткар С.В. «Комп'ютерна діагностика» в підготовці інженерів-педагогів у галузі транспорту.....	107
Султанова А.Г., Шарипова Э.Р. Некоторые аспекты учебно-методического обеспечения подготовки инженеров-педагогов	109
Тимченко І.І., Тимченко О.І., Давідянц К.О. Кредитно-модульна технологія навчання як один з елементів на шляху підвищення якості професійної підготовки студентів.....	111
Ткаченко І.В. Аспекти соціальної активності підлітків у літніх дитячих оздоровчих центрах України	113
Ткаченко В.П., Кравченко А.П. Проблема доступности обучения при подготовке кадров технических специальностей	115
Чаплыгин А.К. О философско-методологической подготовке магистрантов, аспирантов и соискателей негуманитарного профиля	117
Шандыба Е.В. О целесообразности создания интегральных структур для подготовки кластеров специалистов разных уровней в автотранспортной отрасли	119
Шарапата А.С. Использование современной компьютерной техники для мотивации обучения студентов.....	120
Эбулисова Л.М., Тархан Л.З. Основные вопросы организации производственной практики будущих инженеров-педагогов.....	122
Ярхо Т.О. Компетентнісний підхід в професійно-математичній підготовці фахівців інженерного профілю	124

МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АВТОМОБІЛЕ- ТА ДВИГУНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗЕЙ

Підсекція «Автомобілебудівна галузь»

<i>Александров О.А.</i> Автомобільна підготовка водіїв миротворчих підрозділів України	126
<i>Белов В.И., Зрелов В.И.</i> Социальные технологии – эффективный инструмент в построении модели подготовки современного специалиста	127
<i>Болдовський В.М.</i> Перспективи розвитку технології безфарбового рихтування кузовів автомобілів та підготовки спеціалістів за цим напрямком.....	129
<i>Даценко В.В., Ненастина Т.А., Игнатенко М.И., Сизова З.А.</i> Повышение качества подготовки специалистов автомобильной отрасли	132
<i>Клименко В.І., Сараєв О.В., Шилов А.І.</i> Проблеми підготовки фахівців з інформаційних технологій проектування для автомобіле- та двигунобудування	134
<i>Ковкін В.М., Лубенцов А.В., Варлахов В.О., Свідерський О.О., Клец Д.М.</i> Підвищення якості підготовки спеціалістів для судово-експертних установ за спеціальностями «Дослідження деталей транспортних засобів» та «Дослідження технічного стану транспортних засобів»	136
<i>Леонтьев Д.М.</i> Проблема образовательной системы в Украине	138
<i>Мармут И.А., Мармут Н.И.</i> Развитие диагностических технологий на автомобильном транспорте.....	139
<i>Михалевич Н.Г.</i> Опыт использования технологий дистанционного обучения на кафедре автомобилей ХНАДУ	141
<i>Мурований І.С., Потанюк Л.М.</i> Професійна компетентність як основна умова підвищення якості сучасного спеціаліста автомобільної галузі.....	142
<i>Пиндус Ю.І., Галушак О.М.</i> Моделювання росту втомної тріщини в сплаві Д16Т.....	144
<i>Феватов С.А., Абдулгизис А.У., Шемиев С.Б., Абдулгизис У.А.</i> Демонстрация определения бокового коэффициента сцепления шин с полотном дороги на лабораторно-практических занятиях.....	146
<i>Фокин Д.И.</i> Обеспечение требований безопасности при проведении соревнований по автомобильному спорту	148

Шаповаленко В.А. Проблемы повышения качества подготовки специалистов в области автотранспорта	150
Шейн В.С., Назаров О.І., Ейзельман І.Д. Вплив дистанційного навчального процесу на ефективність підготовки кадрів автомобільної галузі.....	151
Шуклинов С.Н. Лабораторные работы по дисциплине «Теория эксплуатационных свойств автомобиля» – проблемы и перспективы развития	153
Ярита А.А. Необходимость рассмотрения изменения быстродействия привода сцепления при разной степени износа фрикционных накладок	154

Підсекція «Двигунобудівна галузь»

Внукова Н.В., Позднякова О.І. Професійна екологічна підготовка як необхідна складова освіти фахівців автомобіле- та двигунобудівної галузей.....	155
Врублевский А.Н., Грайворонский Е.С., Перевозник И.А. Адаптация прикладного пакета моделирования процессов двигателя к условиям преподавания дисциплин по специальности «Двигатели внутреннего сгорания»	157
Петров Н.В., Абрамчук Ф.И., Кабанов А.Н., Приходкин А.А. Установка для выполнения лабораторных работ на моторном стенде для исследования альтернативных топлив	158
Сабадаш В.В., Фокін Д.І. Деякі проблеми дослідження нещасних випадків у виробничих людино-машинних системах	159
Тимченко Д.І., Тимченко М.В. Творче мислення студентів як ресурс інноваційного розвитку країни	161
Швыдкий Д.В., Абрамчук Ф.И., Кабанов А.Н. Методика измерения энергии зажигания при выполнении лабораторных работ по дисциплине «Теория ДВС».....	163

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО СПЕЦІАЛІСТА З ТРАНСПОРТУ ТА ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Абдулгасис А.У., Феватов С.А., Шемиев С.Б., Абдулгасис У.А.

Метод демонстрации влияния разности диаметров сдвоенных ведущих колес автомобиля на величину его увода..... 164

Абдулгасис Д.У., Умеров Э.Д., Ягьяев Э.Э., Абдулгасис У.А. Демонстрация повышения эффективности масляных СОТС в процессе сверления путем применения присадок из наноглинистых минералов..... 166

Абрамов Д.В., Тесля В.О. Професійна підготовка водіїв до безпечного виконання маневру обгону..... 168

Бекетов Ю.А. Задачи повышения уровня конкурентоспособности выпускников университета на рынке транспортных услуг..... 170

Бочарова Н.А., Федотова І.В. Обґрунтування напрямків підвищення якості підготовки сучасного спеціаліста з транспорту 172

Бурмака Н.Н. Необходимость использования в учебном процессе логистических информационно-компьютерных технологий..... 174

Варлахов В.О., Лубєнцов А.В., Свідерський О.О. Аналіз параметрів розгону сучасних транспортних засобів при підготовці спеціалістів судово-експертних установ..... 175

Вдовиченко В.О. Проблеми і шляхи підвищення якості підготовки фахівців в сфері пасажирських перевезень..... 177

Внукова Н.В., Барун М.В. Підвищення кваліфікації та перепідготовка викладацьких кадрів як пріоритетний аспект екологічної освіти при підготовці кадрів автомобільної галузі 179

Волков В.П., Комов Е.А. Применение информационных технологий при подготовке специалистов автомобильного транспорта..... 180

Гирич З.И. О курсе корректирующего обучения для иностранных тюркоязычных студентов технических вузов 182

Глаголев С.Н., Севрюгина Н.С. Синергизм интеграции образования и транспортной стратегии Российской Федерации на примере Белгородского региона 184

Гриньова Я.Г. Організація роботи студентів з правової самоосвіти 186

Догадайло Я.В., Левченко О.П. Использование метода «аквариум» при изучении экономических дисциплин	187
Дроздова І.П. Специфіка розвитку професійної мовленнєвої діяльності студентів – майбутніх фахівців автомобільної галузі	189
Дубінецький В.В. Актуальні питання управління якістю підготовки спеціалістів в умовах технічного вищого навчального закладу І рівня акредитації.....	191
Ємельянова Т.В. Курс «Теорія ймовірностей і випадкові процеси» в технічному університеті	193
Калиниченко А.П. Проблемы интеграции национальных ВУЗов в европейскую систему на примере профессионально-ориентированной дисциплины «Грузовые перевозки».....	195
Красноштан О.М., Єфременко О.М. Підготовка та адаптація персоналу для реалізації та оперативного управління транспортним обслуговуванням масових заходів	196
Марковская О.Е. Разработка учебных программ по модели «Образование на основе результатов»	198
Наглик И.С., Абрамова Л.С., Чернобаев Н.С. Внедрение современных технологий управления дорожным движением в учебный процесс	200
Нефедов В.Н. Проблемы качества подготовки современного специалиста по транспортным технологиям	202
Нефедов Н.А. Методика подготовки студентов специальности «Транспортные системы» по дисциплине «Логистика».....	204
Нещеретний Ю.М. Сучасні інформаційні технології у правовому навчанні.....	206
Очеретенко С.В. О повышении качества подготовки специалиста в области транспорта и транспортных технологий	207
Павленко А.В. Проблемы и пути повышения качества подготовки современного специалиста в сфере транспортно-экспедиторской деятельности.....	209
Первашова О.В. Лексическое наполнение упражнений при формировании грамматических навыков по английскому языку студентов-бакалавров технических ВУЗов.....	210
Перунова О.М. Професійно спрямоване правове навчання.....	215
Пипенко І.С. Роль самоменеджменту у підготовці спеціаліста з транспорту.....	

Подрезенко В.В. Иноязычная подготовка студентов технических вузов в условиях Болонского процесса.....	216
Пономаренко І.В. Підвищення якості підготовки фахівців шляхом поглиблення знань з сучасних технологій контролю деталей автомобіля.....	218
Сабадаш В.В., Свідерський О.О., Фокін Д.І. Дорожньо-транспортна пригода як порушення функцій взаємодії в системі «Людина – Техніка – Середовище»	222
Самарина В.В. Использование рекламных текстов при формировании профессиональной направленности будущих инженеров.....	224
Северин А.А. Методика практической подготовки бакалавров по дисциплине «Организация погрузочно-разгрузочных работ»	226
Степанов А.В., Рябушенко А.В. Особенности подготовки водителей автомобилей за рубежом	228
Сукач Ю.О. Розробка коригуючих та попереджуючих дій при управлінні невідповідностями в діяльності ВНЗ.....	231
Сулейманов Э.С., Сайдалиев А.Р. Повышение качества подготовки современных специалистов в сфере автомобильного транспорта	233
Федорова В.О. Дистанційні евристичні олімпіади як засіб підвищення якості підготовки майбутніх абітурієнтів та студентів	236
Фендьо О.М. Шляхи підвищення якості підготовки сучасного спеціаліста з транспорту та транспортних технологій	237
Халилов В. Об организации самостоятельной работы студентов при изучении дисциплины «Системы современного автомобиля»	238
Цыбульский В.А., Цыбульская Э.И. Перспективы повышения качества подготовки магистров в ХНАДУ	240
Шамрай О.В., Фоміна С.Ф. Інтернет у навчанні іноземній мові.....	242
Шинкаренко В.Г. Место менеджеров среди специалистов автотранспортной отрасли	244
Ярещенко Н.В., Потапенко А.В. Проблемы организации и управления подготовкой трудовых ресурсов на транспорте	246
Ярмак Т.В. Подготовка современных специалистов и рынок труда	248

З. Стерхова Н.С. Применение инфокоммуникационных технологий в организации учебно-исследовательской деятельности студентов / Н.С. Стерхова, Л.В. Парунина // Инновации в системе высшего образования: Всерос. науч.-метод. конф., 8 февр. 2013 г.: тезисы докл. – Челябинск, 2013. – С. 67–70.

«УПІЗНАВАННЯ» Й «ПІЗНАННЯ СЕБЕ» ЯК ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ І СТИМУЛИ ДО ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

*Домановський А.М.
доцент кафедри українознавства
Харківський національний автомобільно-дорожній університет;
доцент кафедр українознавства й
історії стародавнього світу та середніх віків
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна*

Одним із важливих завдань під час викладання курсів гуманітарних дисциплін є всебічна актуалізація цих курсів у свідомості студентів. Місія й обов'язок викладача – показати, що певний навчальний предмет є не відірваним від життя абстрактно-схоластичним розумуванням, певним різновидом мало-, а то й зовсім непотрібного «знання заради знання», продемонструвати студентові, як набуте під час вивчення відповідної дисципліни допомагає йому в житті й, головне, дозволяє наблизитися до розуміння світу й себе у цьому світі. Якщо це вдається – виникають ефекти «упізнавання» і «привласнення»: раптом виявляється, що все вивчене з філософії, чи історії, чи політології etc – все це «про мене», усе це набуте знання допомагає мені, саме мені зрозуміти себе, бо пропонує мову і способи говоріння-пояснення «мене», раніше мені невідомі й недоступні.

Ефекти «впізнавання себе» у мові й змісті гуманітарних навчальних дисциплін якнайкраще можна порівняти з «упізнаванням себе» у творах художнього мистецтва – віршах і романах, театральних виставах і кінофільмах, піснях і музичних творах тощо. Цей ефект добре показано у виставі Євгенія Гришковця «Планета». Настільки добре, що варто навести думки головного ліричного героя з цього приводу (даруйте розлогу цитату, вона таки необхідна): «І так багато, виявляється, пісень про мене. А ще, я раніше бачив якісь фільми, і вони здавалися мені надуманими, тому що були про кохання. А тут дивлюся і розумію, що ці фільми правдиві, і всі ці фільми про мене. Виявляється, так багато фільмів знято про мене. І п'єси Шекпіра... вони мені завжди подобалися, але здавалося, що Шекспір щось якось переборщив, якось надто сильно... А тут читаєш знову, і думаєш, щось Шекспір навіть не дописав. Можна було і сильніше. І треба було йому у мене

дещо спитати. Я б йому розповів, як воно буває. І взагалі – так багато музики, картин, віршів про мене, що я виявляю себе у центрі уваги світового мистецтва».

Таким само чином має відбуватися «упізнавання себе» під час вивчення гуманітарних дисциплін. І немає значення, що саме є предметом вивчення певної гуманітарної дисципліни – історія України, античного Риму чи середньовічної Франції, філософія І. Канта, Г. Гегеля, К. Маркса, М. Вебера чи А. Камю, Ж.-П. Сартра, Ж.-Ф. Ліотара, Ж. Дерида і С. Жижека, теоретизування О. Шпенглера, А. Тойнбі, Н. Кляйн чи Н. Хомські, вікова і статева психологія або способи взаємодії індивідуумів у суспільстві й форми політичного державного правління – все це має бути «про мене», допомагати мені пізнати самого себе у взаємодії з іншими людьми, групами людей, чи інституціями, цими людьми витвореними. І саме тоді це буде актуальним для мене, потрібним мені, й, відповідно, цікавим. Це буде вабити мене і стимулювати вивчати навчальну дисципліну.

При цьому, на відміну від художніх творів, які спричинятимуть не так логічне, як чуттєве «впізнавання себе», гуманітарні науки покликані, перш за все дати раціональне, логічне пояснення світу, допомогти людині сформувати розуміння «себе у світі» й «світу в собі» на підставі наукових досліджень і сформованого відповідним чином наукового, критично-раціонального світогляду. Найбільшою мірою це стосується, зрозуміло, філософії, однак значення інших дисциплін гуманітарного спрямування аж ніяк не менше. Скажімо, вивчення суспільства стародавнього Єгипту чи середньовічної Візантійської імперії так само придатне для формування розуміння механізмів функціонування сучасного українського суспільства, як і вивчення історії цього самого українського суспільства останніх десятиліть. Ба більше – саме завдяки позірній віддаленості Візантії від нас сьогоднішніх виникає можливість розглядати її як певний варіант ідеальної (у розумінні дослідницькому) моделі для вивчення.

Що вже говорити у такому випадку про історію України, наслідком якої і є наше сучасне суспільство? Викладачеві достатньо влучним порівнянням, вдалою характеристикою актуалізувати матеріал – і він обов'язково зацікавить студентів. І якщо спочатку говорити доведеться лише про те, що вже є актуальним для студентської аудиторії, то згодом можна буде показати, що й чимало інших питань і проблем, які здавалися нудними, непотрібними і відстороненими від «мене справжнього» є так само для мене важливими й актуальними. Зазвичай достатньо звернути увагу на те, що наші ідентичності, які ми вважаємо питомо притаманними нам мало не від народження і об'єктивно сформованими (а як же я можу бути інакшим, ніж я вже є зараз?), є продуктом нашої поступової соціалізації, як виникає стимул спробувати з'ясувати, як ці наші тожсамости сформувалися. Звернення до етнічної, національної, громадянської, політичної, соціальної, класової, територіальної, загальнонародської, цивілізаційної тощо ідентичностей студентів у контексті

вивчення історії, соціології, політології, філософії тощо дозволяє «олюднити» і «привласнити» ці предмети у їхніх очах. Якщо у студента зрештою формується враження, що він виявляє себе у центрі уваги світової гуманітаристики – це і є запорука успішного викладання і вивчення гуманітарних дисциплін. Саме для цього здійснюються всі ті незчисленні гуманітарні дослідження – щоб пояснити собі, хто ти, де, як і чому ти є.

На жаль, нерідко типові навчальні програми, прийняті форми організації занять, вимоги керівництва різних рівнів лише перешкоджають реалізації цієї мети. Однак на те вона і є педагогічна майстерність, щоб оминаючи пастки нормативних документів вислизати з-під прискіпливої уваги неусипного ока начальства різних рівнів, повертатися до сократового програмового лозунгу пізнати себе і світ довкруг себе. І хто зна, чи не стане пізнання себе і світу лише першим кроком на шляху пере(с)творення і першого, і другого.

СТУДЕНТСЬКІ НАУКОВІ КОНКУРСИ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ АВТОМОБІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Дубінін Є.О., к.т.н., доцент

Дубініна І.М., асистент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Однією з проблем підготовки кадрів автомобільної галузі є не тільки отримання висококваліфікованих спеціалістів, але й насамперед таких, які були б творчими особистостями з перспективою застосовувати своє неординарне бачення щодо вирішення поставлених завдань. Зміни у сучасному суспільстві стосовно ринку праці диктують нові вимоги щодо професійних якостей людини з огляду на необхідність приймати самостійні рішення та нести за них відповідальність. Тому вирішення питання розвитку творчого мислення у майбутніх фахівців повинне охоплювати всі види і форми навчального процесу у вищих навчальних закладах. При цьому виникає потреба щодо перегляду підходів у навчанні студентів [1, 2].

Останнім часом головною цінністю освіти стає формування в особистості особливих творчих якостей, нестандартного мислення, потреби і можливостей виходити за межі того, що вивчається, здатності до саморозвитку та творчої самореалізації [3]. Тому підвищення якості підготовки фахівців автомобільної галузі неможливе без забезпечення відповідної самостійної роботи. Особлива увага при цьому повинна приділятися таким її формам, як: робота у наукових та творчих гуртках, виконання творчих завдань з відповідних технічних дисциплін за фахом, здійснення доповідей на студентських наукових конференціях, семінарах та